

Cim

76

8° H. eal. 4636

[Leo 8]

= Cim 76

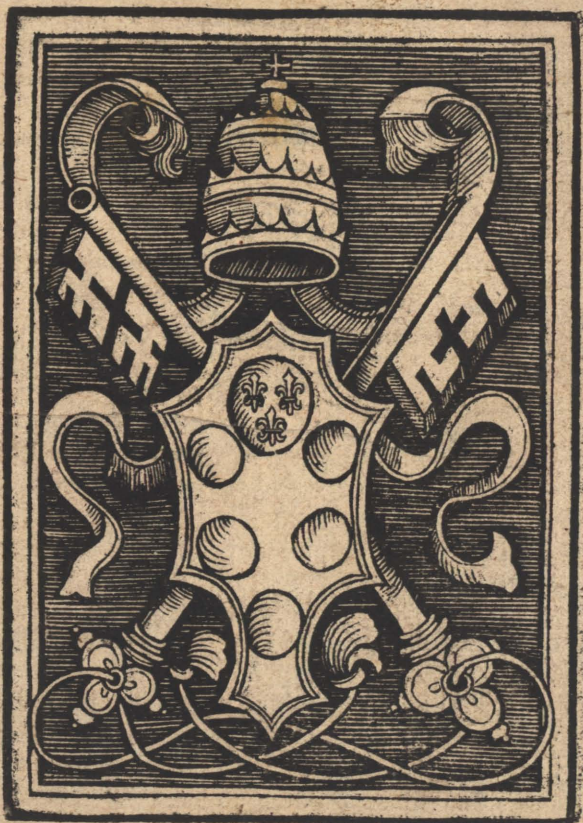
4. f. 80 H. eccl. 4636

= Cim. 76

[Leo X.]

Bulla contra Erro

res Martini Lutheri
et sequacium.

Codexapo Doctumatis Libroy M. L. f. loiamen. et Colo
fuso Lufforiana ad pang
Epta De ingus loiamenifiboy p lufforiana
Confutatio Lufforiana q loiamen fufforiana
M. L. fuso Cefer ydomatis fuffo

tractatus M. Luyken De Jure & ad rectas
Conferendi. 20. M. Luyken.
De Abrogatione. M. Luyken.
De Jure & ad rectas. M. Luyken.
Cristophorus & M. Luyken.
Cristophorus & M. Luyken.

AD BIBL.
UNIVERS.
MONAC.

Leo Episcopus Ser

uus seruorum Dei/Ad perpetuā rei memoriā. Exurge domine ⁊ iudica causam tuā/memor esto improperorū tuorū/eorū que ab insipientibus fiunt tota die/inclina aurem tuā ad preces nostras/quoniam surrexerūt vulpes querentes demoliri vineā/ cuius tu Torcular calcasti solus/et ascensurus ad patrē/eius curam/regimen/et ad ministratiōē Petro tanq̃ capiti/et tuo Vicario/eiusq̃ successoribus instar triumphantis ecclesie cōmisisti/exterminare nititur eam Aper de silua/et singularis ferus depasci eam. Exurge Petre/et pro pastoralī cura prefata tibi (vt prefertur) diuinitus de mādāta/intē de in causam sancte Romān. ecclesie/matris omniū ecclesiarū/ac fē dei magistre/quā tu/iubente deo/tuo sanguine consecrasti/ contra quam sicut tu promouere dignatus es/insurgunt magistri mendaces introducentes sectas perditionis sibi celerē interitum superducentes/quorū lingua ignis est/inquietum malū/plena veneno mortifero/qui zelum amarum habentes/et contentiones in cordib⁹ suis/gloziant/et mendaces sunt aduersus veritatem. Exurge tu quoq̃ quesumus Paule/qui eaz tua doctrina/ac pari martyrio illuminasti/atq̃ illustrasti. Jam enī surgit nouus Porphyrus/ qui sicut ille olim sanctos Apostolos iniuste rōmordit. Ita hic sanctos Pontifices predecessores nostros cōtra tuā doctrinā eos non obsecrādo/ sed increpando/morderē/lacerare/ac vbi cause sue diffidit/ ad conuitia accedere nō veret/morē hereticorū quorū (vt inquit Hieronimus) vltimū presidii est/ vt cum conspiciant causas suas damnatum iri/incipiant virus serpentis lingua diffundere/ et cū se victos conspiciant/ad contumelias prosilire. Nam licet hereses esse ad exercitationē fidelū tu dixeris oportere/ eas tñ ne incrementū accipiant/neue vulpecule coalescāt/in ipso ortu/te intercedēte/ ⁊ adiunāte/extingui necesse est. Exurgat deniq̃ omīs sanctorū/ac reliqua vniuersalis ecclesia/cuius vera sacrarū litterarū interpretatiōe posthabita/quidā/quorū mentē pater mendaciū excecavit/ ex veteri hereticorū instituto/apud semetipsos sapientes/ scripturas easdem aliter quā Spiritus sanctus flagiter/pprio dūtatat sensu/ambitionis/aureq̃ popularis causa/teste Ap̃lo/interpretant/imo vero torquāt/et aduulterant. Ita vt iuxta Hieronimū/tam nō sit euangelii Christi/sed hominis/aut quod p̃ius est/Diaboli. Exurgat in quā prefata eccle

ſia ſancta dei/et vna cū beatiffimis apoſtolis prefatis/ apud deum
omnipotentē intercedat/vt purgatis omniū ſuarū erroribus/elimina-
tiſq; a fidelīū finibus herēſibus vniuerſis/ eccleſie ſue ſancte pacem/
et vnitatem cōſeruare dignetur. Dūdum liquidē/ quod pre animi an-
guſtia/et merore exprimere vix poſſumus/ fide dignoꝝ relatu/ ac ſa-
ma publica referente/ ad noſtrū peruenit auditum/ ſimo vere/ prob
dolor oculis noſtris vidimus ac legimus/ multos/ ⁊ varios errores
quosdā videlicet iam ꝑ Lōcilia/ ac predeceſſoꝝ noſtroꝝ cōſtitutio-
nes/ damnatos/ herēſim etiā Grecorū et Bohemicā expreſſe cōtinē-
tes/ alios vero reſpectiue/ vel hereticos/ vel falſos/ vel ſcandalofos
vel piarū aurīū offenſiuos/ vel ſimpliciū mentiū ſeductiuos/ a falſis
fidei cultoribꝰ/ qui ꝑ ſupbiā curioſitatē mūdi gloriā cupiētes/ cōtra
apli doctrinā/ ꝑlꝰ ſapere volūt/ quā oporteat/ quoz garrulitas (vt
inquit Hieronimus) ſine ſcripturarū auctoritate/ nō haberet fidē/
niſi viderentꝰ puerſam doctrinā/ etiā diuinis testimonijs/ male tamē
interpretatis/ roborare. A quoz oculꝰ dei timor reſceſſit/ humani gene-
ris hoſte ſuggerēte/ nouiter ſuſcitatos/ ⁊ nuper apud quosdā leuior-
es in inclyta natiōe Germanica ſeminatos. Qd̄ eo magis dolemꝰ
ibi eueniſſe/ qđ eandē nationē/ et nos/ et predeceſſores noſtri in vi-
ſceribus ſemp geſſerimꝰ charitatis. Nam poſt tranſlatū ex Grecis
a Roman. eccleſia in eoſdē Germanos imperiū ꝑꝑꝰ predeceſſores
noſtri/ et nos/ eiꝰſdē eccleſie aduocatos/ deſenſoreſq; ex eis ſemp ac-
cepimus. Quos quidē Germanos/ catholicē veritatis verē Germa-
nos/ cōſtat herēſim acerrimos oppugnatores ſemp fuiſſe/ cuiꝰ rei
teſtes ſunt laudabiles ille conſtitutiones Germanoz imperatoꝝ
ꝑ libertate eccleſie/ ꝑꝑꝰ expellendis/ exterminandiſq; ex omī Ger-
mania hereticis/ ſub grauiffimis penis/ etiā amiſſionis terraz/ ⁊ do-
minorū/ cōtra receptatores/ vel nō expellētes olim edite/ ⁊ a noſtris
predeceſſoribus cōfirmate/ que ſi hodie ſeruarentꝰ/ et nos/ et ipi vti-
q; hac moleſtia careremus/ Teſtis eſt in cōcilio Conſtantiē. Huſ-
ſitarum/ ac Vuidenuiſtarū/ necnō Hieronymi Pragen. damnata
ac punita perfidia. Teſtis eſt totiens cōtra Bobemos Germanoz
ſanguis effuſus. Teſtis deniq; eſt predictoz errorꝝ ſeu multoz ex eis
ꝑ Colonien. et Louanien. Vniuerſitates/ vtpote agri dominiꝰ piſſi-
ſſimas/ religioſiſſimasq; cultrices nō minus docta qđ vera/ ac ſancta
cōſutatio/ reprobatio/ et damnatio. Multa quoq; alia allegare poſ-
ſemus / que ne hitoriā texere videamur ꝑtermittenda cenſuimus.
ꝑꝑꝰ paſtoralis igiꝝ officiꝰ diuina gratia nobis iniuncti cura/ quā ge-
rimus/ predictozū errorꝝ virus peſtiferū vltius tollerare/ ſeu diſſi-

mulare / sine christiane religionis nota / atq; orthodoxe fidei iniuria
nullo modo possumus. Eorū autē errorū aliquos presentibus duris
inferendos / quorū tenor sequitur / et est talis. ¶ Heretica
sententia est / sed visitata / Sacramēta noue legis iustificante gratiam
illis dare / qui non ponunt obicem. In puero post baptismū negare
remanens peccatū est. Paulū ⁊ Christū simul cōculcare. s. omnes pec-
cati etiā si nullū adsit actuale peccatū mortālē exeuntē a corpore ante
marratū ingressū celi. Imperfecta charitas morituri / fert secū necessa-
rio magnū timorē / qui se solo satis est facere penā purgatorij et im-
pedit introitū regni. Tres esse partes penitentie / Contritiōē / Con-
fessionē / et satisfactionē / non est fundatū in sacra scriptura / nec in an-
tiquis sanctis christianis Doctoribus. Cōtritio que paratur p. di-
scussionem / collectionē / et detestationē peccatorū / quia quis recogit-
tat annos suos in amaritudine anime sue / ponderādo peccatorum
grauitatē / multitudinē / seditatē / amissionem eterne beatitudinis ac
eterne damnatiōis acquisitionē / hec contritio facit hypocrisim imo
magis peccatorē. Verissimū est prouerbiū et omnīū doctrīna de cō-
tritionibus / hucusq; data prestantius / de cetero non facere / summa
penitentie / optima penitentie / noua vita. Nullo modo presumas
p. fiteri peccata venialia / sed nec omnia mortalia / quia impossibile est
vt oia mortalia cognoscas / Vnde in primitiua ecclesia solum mani-
festa mortalia cōfitebant. Dum volum⁹ omnia pure p. fiteri / nihil ali-
ud facimus / quā qd misericordie dei nihil volum⁹ relinquere igno-
scēdum. Peccata nō sunt vlli remissa nisi remittēte sacerdote credat
sibi remitti / imo peccatū maneret / nisi remissum crederet / nō em̄ suffi-
cit remissio peccati et gratie donatio / sed oportet etiā credere esse re-
missum. Nullo modo confidas absolui / propter tuam contritiōē /
sed propter verbū Christi / quodcūq; solueris ⁊c. Hic inquā cōfide
si sacerdotis obtinueris absolutionē / et crede fortiter te absolutum
et absolut⁹ vere eris / quicquid sit de cōtritione. Si p. impossibile cō-
fessus non esset cōtritus aut sacerdos nō serio / sed ioco absolueret / si
tamen credat se absolutū verissime est absolutus. In sacramēto pe-
nitentie ac remissione culpe nō plus facit Papa / Epus / quā infim⁹
sacerdos / imo vbi nō est sacerdos / eque tñ quilibz christianus / etiā
si mulier aut puer esset. Nullus debet sacerdoti respōdere se esse con-
tritum nec sacerdos requirere. Magnus est error eorū qui ad sacra-
mēta Sacramētū accedūt / hunc inniti / qd sint cōfessi / qd nō sunt sibi
consciū alienius peccati mortalis / qd permiserint orationes suas / et
p. paratoria / omnes illi ad iudiciū sibi māducāt / ⁊ bibūt / sed si credāt

et cōfidant se gratiā ibi consecuturos/hec sola fides facit eos puros
et dignos. Consultū videtur q̄ ecclesia in cōmuni concilio statueret
laicos sub vtraq; specie cōmunicādos/nec Bohemi cōmunicantes
sub vtraq; specie sunt heretici/sed scismatici. ¶ Thesauri ecclesie
vnde Papa dat indulgentias nō sunt merita Christi/et sanctorū. In
dulgētiis sunt/pie fraudes fidelium/et remissionēs bonorū operū/et sunt
de numero eorū que licent/et nō de numero eorū que expediūt. Indul
gentie/his qui veraciter eas cōsequunt/nō valent ad remissionē pe
ne p peccatis actualib⁹ debite apud diuinā iusticiā. Seducunt cre
dentes indulgētiās esse salutarēs/et ad fructū spiritus vtilēs. Indul
gentie necessarie sunt solū publicis criminibus/et pprie cōceduntur
duris solūmodo/et impatientib⁹. Sex generib⁹ hominū indulgētie
nec sunt necessarie/nec vtilēs/videlicet mortuis/seu morituris/infir
mis/legittime impeditis/his qui nō cōmiserūt crimina/his qui cri
mina cōmiserūt/sed nō publica/his qui meliora opant. Excōmuni
cationes sunt tantū externe pene/nec priuāt hominē cōmuni⁹ spūa
libus ecclesie orationib⁹. Docendi sunt christiani plus diligere excō
municationē/q̄ timere. Roman⁹ pōtifer Petri successor nō est chri
sti vicarius sup omēs totius mūdi ecclesias/ab ipso christo in beato
Petro institut⁹. Verbū christi ad Petrū/quodcūq; solueris sup ter
ram etc. extendit dūtaxat ad legata ab ipso Petro. Certū est in ma
nu ecclesie/aut Pape proisus nō esse/statuere articulos fidei/immo
nec legis motū/seu bonorū oporū. Si Papa cū magna parte ecclesie
sic vel sic sentiret/nec etiā erraret/adhuc nō est peccatū /aut heresis
contrariū sentire/presertim in re nō necessaria ad salutē/donec fuerit
per peiliū vniuersale alteriū reprobātū/alteriū approbatū. Via nobis
facta est enarrādi auctoritatē conciliorū/et libere cōtradicens eorū
gestis/et iudicandi eorū decreta/et pfidenter cōfitendi/quicquid verū
videt/sive probātū fuerit/sive reprobātū a quocūq; cōcilio. Aliqui
articuli Joannis Huss cōdemnati in cōcilio Constantien. sunt chri
stianissimi/verissimi/et euāgelice/quos nec vniuersalis ecclie posset
damnare. In omni ope bono iustus peccat. Opus bonū optime fa
ctum est veniale peccatū. Hereticos comburi est cōtra voluntatē spi
ritus. Preliari aduersus Turcas est repugnare deo visitanti iniqui
tates nostras pillos. Nemo est cert⁹ se nō semp peccare mortaliter
pppter occultissimū supbie vitiiū. Liberū arbitriū post peccatum est
res de solo titulo/et dū facit quod in se est peccat mortaliter. Puri
gatorii nō potest pbari ex sacra scriptura/que sit in canone. Anie
in purgatorio nō sunt secure de eorū salute/saltē omēs /nec pbatum

est ullis/aut rationib⁹/aut scripturis/ ipsas esse extra statū merendi/
aut augēde charitatis. Anime in purgatorio peccāt sine intermissio-
ne q̄dōu querūt requiē/et horrent penas. Anime ex purgatorio libe-
rare suffragiis uiuentiū minus beant quā si p̄ se satis fecissent. P̄laci
ti ecclesiastici/et principes seculares nō malefacerent si om̄es saccos
mendicitatis delerēt. ¶ Qui quidē errores/respectiue/quā sint pes-
stiferi/quā pernitiosi/quā scandalosi/quā piarū/et simpliciū menti-
um seductiui/quā deniqz sint cōtra om̄ē charitatē/ac. S. R. E. ma-
tris omniū fideiū/et Magistre fidei reuerentiā/atqz verū ecclesiasti-
ce disciplinē/obedientiā scilicet/que fons est/et origo omniū virtu-
tum/sine qua facile vnusquisqz infidelis esse cōuincit̄/nemo sane mē-
tis ignorat. Nos igit in premisis/vtpote grauissimis/propēsius(vt
debet)procedere/necnō huiusmodi pesti/mo:boqz canceroso/ne in
agro dominico tanqz vep̄is nocua vlt̄ius serpat/viā p̄cludere
cupiātes/habita supra predictis errorib⁹/et eoz singulis diligētī tru-
tinatione/discussione/ac districtio examine/ maturaqz deliberatiōe
omnibusqz rite pensatis/ ac sepius ventilatis cū venerabilibus fra-
tribus nostris. S. R. E. Cardi. ac regulariū ordinū P̄ioribus /seu
minist̄is generalib⁹/pluribusqz alijs sacre Theologie/necnō vtrius-
qz iuris p̄fessoribus/siue Magist̄is/et quidē peritissimis. Reperia-
mus eosdē errores/respectiue(vt p̄fer̄t)aut articulos nō esse Catho-
licos/nec tanqz tales esse dogmatizādos /sed cōtra Catholice eccle-
sie doctrinā/siue traditionē/atqz ab ea verā diuinā scripturarum
receptā interpretationē/cuius auctoritati ita acquiescendus censuit
Augustinus/vt dixerit se Euāgelio nō fuisse crediturū nisi ecclesie ca-
tholice interuenisset auctoritas. Nam ex eis dē erroribus/vel eorum
aliquo/vel aliquib⁹ palam sequit̄/eandē ecclesiā/que spiritu sancto
regit̄/errare/et semp errasse. Quod est vtiqz contra illud qd̄ Christi⁹
discipulis suis in ascensioe sua (vt in sancto euāgelio Mathei legit̄)
p̄misit dicens/Ego vobiscū sum vsqz ad consumationē seculi. Nec
non cōtra sanctorū patrū determinationes/conciliorū quoqz/et sum-
morum Pontificum exp̄ssas ordinationes/seu Canones/ quibus
non obtemperasse omnium heresum/et scismaticum teste Cipriano
fomesce causa semper fuit. De eorūdem itaqz Venerabilium fra-
trum nostrorum consilio/et assensu/ac omnium/et singulorum p̄e-
dictorum matura deliberatiōe predicta /auctoritate omnipotentia
dei/et beatorum Apostolorum Petri /et Pauli /et nostra p̄fatos

omnes et singulos articulos seu errores tanq̃ (vt premittit) respec-
tue hereticos / aut scandalosos / aut falsos / aut piarū aurū offensi-
uos vel simpliciū mentiū seductiuos / et veritati Catholici obuiātes
dānam⁹ / repobamus / atq; oīmo reijciamus / ac p dānatis / repobā-
tis / et reiectis ab omib⁹ vtriusq; sex⁹ christifidelib⁹ haberi debere ha-
rum serie decernim⁹ / et declaram⁹. Inhibētes in virtute sancte obedi-
entie / ac sub maioris excommunicatiōis late sentētie . Necnō quo ad
ecclesiasticas / et regulares psonas / Epaliū oīm etiā Patriarchaliū
Metropolitān. et aliarū Cathedraliū ecclesiarū / Monasteriorū quoq;
et Prioratū / etiā Conuēntualiū / et quouincūq; dignitatū / aut bene-
ficioū ecclesiasticorū / seculariū / aut quouicūq; ordinū regulariū / pri-
uationis / et inhabilitatis ad illa / et alia in posterū obtinēda . Quo ve-
ro ad cōuent⁹ / capitula seu domos / aut pia loca / seculariū / vel regu-
lariū / etiā mendicantiū / necnō vniuersitatis esset studiorū generaliū /
quouincūq; priuilegioꝝ / indultoꝝ a sede Apostolica / vel eius legati
aut alias quomodolib; habitoz / vel obtentoꝝ cuiuscūq; tenoris exi-
stant . Necnō nominis / et potestatis studiū generale tenēdi / legendi /
ac interpretandi quasuis scias / et facultates / et inhabilitatis ad illa / et
alia in posterū obtinēda predicationis quoq; officij / ac amissionis stu-
dij generalis / et omniū priuilegioꝝ eiusq; . Quo vero ad seculares ei-
usdem excommunicatiōis / necnō amissionis cuiuscūq; Emphyteosis /
seu quouincūq; feudoꝝ / tam a Ro. ecclesia / q̃ alias quomodolib;
obtentoz / ac etiā inhabilitatis ad illa / et alia in posterum obtinēda .
Necnō quo ad oēs / et singulos superi⁹ nominatos / inhabilitatiōis eccle-
siastice / sepulture / inhabilitatisq; ad oēs et singulos acc⁹ legitimos / in
famie / ac diffidatiōis / et criminis lese maiestatis / et hereticorū / et fau-
torū eorūdē in iure expressis penis / eo ipso et absq; vltiori declara-
tione / p oēs / et singulos supradictos / si (qđ absit) cōtrafecerint / incur-
rendis . A quib⁹ vigoꝝe cuiuscūq; facultatis / ac clausulaz etiā in cō-
fessionalib⁹ quibuscūq; psonis / sub quibuscūq; verboꝝ formis cōten-
tarū / nisi a Ro. Pōtifice / vel alio ab eo ad id ī specie facultatē habēte
pterq; in mortis articulo cōstituti / absolui nequeāt / omib⁹ / et singul⁹
vtriusq; sex⁹ christifidelib⁹ / taz laicis q̃ clericis / secularib⁹ / et quou-
icūq; ordinū regularib⁹ / et alijs quibuscūq; psonis / cuiuscūq; status /
gradus vel cōditionis existāt / et quacūq; ecclesiastica / vel mundana
prefulgeāt dignitate / etiā sancte Ro. ecclesie Cardinalib⁹ / Patriar-
chis / Primatibus / Archiepis / Epis / Patriarchaliū / Metropolitān.
et aliarū Cathedraliū / Collegiatarū / ac inferiorū ecclesiarū / Prelatis
clericis / alijsq; psonis ecclesiasticis / secularib⁹ / et quouicūq; ordinū /

etiā mendicantiū/regularib⁹/Abbatib⁹/Priorib⁹/vel ministris ge-
neralibus/vel particularibus fratrib⁹/seu religiosis exemptis/et non
exemptis. Studiorū quoq; vniuersitatib⁹/secularib⁹/et quorūvis or-
dinū/etiā mendicantiū regularib⁹. Necnō Regibus/Imperatoris/
Electoꝝbus/P̄ncipib⁹/Ducibus/Marchionib⁹/Comitib⁹/Baro-
nibus/Capitaneis/Cōductoꝝbus/Domicellis/omībusq; officiali-
bus/Judicib⁹/Notarijs/ecclēsiasticis/z secularib⁹/Cōmunitatib⁹
Vniuersitatibus/Potētatibus/Ciuitatib⁹/Castris/terris et locis/
seu eoꝝ/vel earum ciuibus/habitatoꝝbus/et incolis/ac quibuscūq;
alijs psonis/ Ecclēsiasticis/vel regularib⁹ (vt preferit) p vniuersum or-
bem vbicūq; /presertim in Alemania existētib⁹ vel p tpe futuris /
ne p̄fatos errores/aut eoz aliquos /puersamq; doctrinā huiusmōi
asserere/affirmare defendere/p̄dicare/aut illi quomodolibet/publi-
ce vel occulte /quouis quēsito ingenio/vel colore/tacite vel expresse
fauere p̄sumāt. Insup qz errores p̄fati/et plures aliū cōtinent in li-
bellis/seu scriptis cuiusdā Martini Luther dictos libellos/et omīa
dicti Martini scripta seu p̄dicatiōes/in latino vel quocūq; alio
idiomate/reperiant/in quib⁹ dicti errores/seu eoz aliquis cōtinent
similiter damnā⁹/reprobā⁹/atq; omnino reuicim⁹/z p omnino
damnatis/reprobatis/ac reiectis/ vt preferit haberi volum⁹. Māda-
tes in virtute sancte obediētie/et sub penis predictis/ eo ipso incurrē-
do/omnib⁹ et singulis vtriusq; sexus christifidelib⁹ supius nomina-
tis/ne huiusmodi scripta/libellos/p̄dicaciones/seu cedulas/vel in
cōtenta capitula/errores/aut articulos supradictos cōtinentia/legē-
re/asserere/p̄dicare/laudare/imprimere/publicare/siue defendere/
p se vel aliū/seu alios/directe vel indirecte/tacite vel expresse/publi-
ce vel occulte/aut in domib⁹ suis siue alijs/publicis vel p̄uatis lo-
cis tenere quōquo mō p̄sumāt/quinimo illa statim post hāc pub-
licationē vbicūq; fuerint/p ordinarios/et alios supradictos dilige-
ter quēsitā/publice et solēniter in p̄ntia clerici et populū sub omībus
et singulis supradictis penis comburāt. Qd vero ad ipm Martinū
attinet/Bone deus/quid p̄termisim⁹/quid nō fecim⁹/quid paterne
charitatis omīssim⁹/ vt enī ad hmōi erroꝝbus reuocaremus: Postq;
enī ipm citauim⁹ mitius cū eo p̄cedere volētes/illū inuitauim⁹/ atq;
tam p diuersos tractatus cū Legato nostro habitos/quā p litteras
nostras hortati fuimus vt a predictis erroribus discederet/aut ad
nos oblato etiā saluo cōducto/et pecunia ad iter necessaria sine me-
tu/seu timore aliquo/quē p̄fecta charitas foras mittere debuit/veni-
ret/ac Saluatoris nostri/Ap̄liq; Pauli exemplo/nō in occulto/ sed

palam/et in facie loqueretur/Quod si fecisset/pro certo (vt arbitramur) ad cor reuersus/errores suos cognouisset/ nec in Romana curia/quā tantopere/vanis malinolorū rumoribus/plurq̃ oportuit/tribuendo/vituperat/tot reperisset errata/docuissimusq̃ eū luce/clarius/sanctos Romanos Pontifices predecessores nostros/quos preter omnē modestiā iniuriōse lacerat/in suis Canonibus/seu Cōstitutionibus/quas mordere nititur/nunq̃ errasse/quia iuxta Prophetam/nec in Galabad Refina/nec Medicus deest/se obaudiuit semp/et predicta Citatione/omnibusq̃ et singulis supradictis scriptis venire cōtempnit/ac vsq̃ in presentē diem contumax/atq̃ animo indurato/censuras vltra annū sustinuit/et quod deterius est/addens mala malis/de citatione huiusmodi notiā habens/inuocē temerarie appellationis prorupit/ad futurū conciliū/contrā constitutionē Pij secundi/ac Iulij secundi predecessōrū nostrorū/qua cauēt taliter appellātes hereticorū pena plectēdos (frustra etiā conciliū auxilium implozauit/qui illi se nō credere palam pfiter̃) ita vt contra ipsum/tanq̃ de fide notorie suspectum/imo vere Hereticum/absq̃ vltiori citatione/vel mora/ad cōdemnationē ⁊ damnationē eius/tanq̃ heretici/ac ad omnium/et singularū suprascriptarū penarū/et censurarū seueritatē procede possemus/Nilominus de eorundē fratrum nostrorū consilio/omnipotentis dei immitantes clementiā/qui nō vult mortē peccatoris/ sed vt magis cōuertat/et viuat/ omnium iniuriarū baten⁹ nobis/et Apostolice sedi illatarū obliuī/ omī qua possumus pietate vti decreuim⁹/et quantum in nobis est agere/vt proposita mansuetudinis via ad cor reuertat/et a predictis recedat erroribus/vt ipsum tanq̃ filiū illū prodigū ad gremiū ecclesie reuertentem benigne recipiam⁹. Ipsum igit̃ Martinū/et quoscūq̃ ei adherentes/eiusq̃ receptatores/et fautores/p viscera misericordie dei nostri/et per aspersionē sanguinis dñi nostri Iesu Christi/quos et p quē humani generis redemptio/et sancte matris ecclesie edificatio facta est/ex toto corde hortamur/et obsecramus/vt ipsius ecclesie pacem/vnitatē/et veritatē/pro qua ipse saluator tam instanter orauit ad patrē/turbare desistant/et a predictis tam perniciosis erroribus prorsus abstineant/inuenturi apud nos si effectualiter paruerint/et paruisse p legitima documēta nos certificauerint/paterne charitatis affectū/et apertū mansuetudinis/et clemētie fontē. Inhibentes nō lominus eidē Martino ex nunc/vt interim ab omni predicationē/seu predicationis officio omnino desistat/alioquin vt ipm Martinum

si forte iusticie/et virtutis amor a peccato nō retrahat / indulgētiq̃
spes ad penitentiā non reducat/ penarū terror coherceat discipline
Eundem Martinū/eiusq̃ adherentes/ complices/ fautores/ et rece
ptatores tenore presentū requirimus/ et monemus/ in virtute sancte
obedientie/et supradictis omnibus/et singulis penis / eo ipso incur
rendo/districte precipiendo mandamus / quatinus infra sexaginta
dies/quorum viginti pro primo/Viginti pro secūdo/et reliquos vi
ginti dies pro tertio/et peremptorio termino assignamus/ ab affixi
one presentium in locis infrascriptis/ immediate sequētes numeran
do. Ipse Martinus/complices/fautores/adherentes / et receptato
res predicti a prefatis erroribus/eorūq̃ predicatione/ac publicatio
ne/et assertione/defensione quoq̃/et librozū/seu scripturarū editiōe/
super eisdem/sive eorū aliquo omnino desistant/librosq̃/ac scriptu
ras omnes/et singulas/prefatos errores/ seu eorū aliquos quomo
dolibet cōtinentes/comburāt/vel comburi faciant. Ipse etiā Mar
tinus/errores/et assertiones huiusmodi omnino reuocet/ac de reuo
catione huiusmodi per publica documēta in forma iuris valida/in
manibus duorū prelatozū consignata/ad nos infra alios similes se
xaginta dies transmittenda/vel per ipsimet/si ad nos venire volue
rit/ quod magis placeret/ cum prefato plenissimo saluo conductu/
quē ex nunc cōcedimus/deferenda/nos certiores efficiat/ vt de eius
vera obedientia nullus dubitationis scrupulus valeat remanere.
Alias si (quod absit) Martinus prefatus/ complices/ fautores/ ad
herentes/et receptatores predicti secus egerint / seu premissa omnia
et singula infra terminum predictum cum effectu nō adimpleuerint
Apostoli imitantes doctrinam/qui hereticum hominem / post pri
mam/et secundam correctionem/vitandum docuit / ex nunc prout
ex tūc/ et econuerso/eundem Martinum/complices/adherētes/fau
tores/ et receptatores prefatos/et eorum quemlibet / tanq̃ aridos
palmites in Christo non manentes/sed doctrinam contrariam/ Ca
tholice fidei inimicam/ siue scādolosam/ seu damnatam/in non mo
dicam offensam diuine maiestatis/ac vniuersalis ecclesie/ex fidei ca
tholice detrimentum/et scandalum dogmatizantes/et predicantes/
Claves quoq̃ ecclesie/vilipendentes notorios/et pertinaces Here
ticos eadem auctoritate fuisse / et esse declarantes / eosdem vt tales
haz serie cōdemnamus/et eos p talib⁹ haberi/ ab omnib⁹ vtriusq̃
sexus christifidelib⁹ supradictis volum⁹/et mandam⁹. Eosq̃ omnes
et singulos/oibus supradictis/et alijs ptra tales a iure inflictis penis

presentiū tenore subiūcim⁹ / et eisdē irretitos fuisse / et esse decernim⁹
et declaram⁹. Inhibemus preterea sub omnibus / et singulis premis
sis penis / eo ipso incurrendis / omnib⁹ et singulis christifidelib⁹ su
perius nominatis / nec scripta eā prefatos errores nō cōtinētia / ab
eodē Martino quomodolibet cōdita / vel edita / aut condenda / vel
edēda / seu eorū aliqua / tanq̃ ab homie orthodoxe fidei inimico / atq;
ideo vehemēter suspecta / et vt ei⁹ memoria omnino deleat de christi
fidelīū p̃sortio / legere / asserere / predicare / laudare / imprimere / pub
licare / siue defendere / p se vel aliū / seu alios / directe vel indirecte / ta
cite vel expresse / publice vel occulte / seu in domib⁹ suis / siue in alijs
locis publicis vel priuatis / tenere quouq; mō p̃sumāt. Quinimo
illa comburāt (vt preferē). Monemus insup omēs et singulos chri
stifideles supradictos sub eadē excōis late sentētie pena / vt hereticos
predictos declaratos / et cōdemnatos / mādatis nostris nō obtempe
rantes / post lapsum termini supradicti euitent / et q̃tum eis est euita
ri faciāt / nec cū eisdē / vel eorū aliquo / cōmertū / aut aliquā cōuersa
tionem / seu communionē habeant / nec eis necessaria ministrent. Ad
maiozem p̃terea dicti Martini / suorūq; complicū / fautorū / et adhe
rentium / ac receptatorū predictorū / sic post lapsum termini predicti
declaratorū hereticorū et condemnatorū confussionē. Vniuersis et sin
gulis vtriusq; sexus christifidelibus / Patriarchis / Archiepis / Epis
Patriarchaliū / Metropolitanū. et aliarū Cathedraliū / Collegiatarū
ac inferiorū ecclesiarū / Prelatis / Capitulis / alijsq; p̃sonis ecclesiasti
cis / secularibus / et quocūq; ordinib⁹ mendicantiū (presertim ei⁹
cōgregatiōis cuius dictus Martinus est p̃fessus / et in qua degere /
vel morari dicitur) Regularibus / exemptis / et nō exemptis / nec non
vniuersis / et singulis principib⁹ / quacūq; ecclesiastica / vel mādana
fulgentibus dignitate / Regibus / Impatoris / Electoribus / Ducib⁹ /
Marchionibus / Comitibus / Baronibus / Capitaneis / Conducto
rib⁹ / Domicellis / Cōmunitatib⁹ / Vniuersitatib⁹ / Potētatib⁹ / Ciuita
tib⁹ / Terris / Castris / et locis / seu eorū habitatorib⁹ / Ciuib⁹ / et incol
omib⁹q; alijs / singul supradictis / p vniuersū orbē / p̃fertim in eadē
Alemania cōstitutis. Mādāmus quatinus supradictis omib⁹ / et sin
gulis penis ipsi vel eorū quilibet prefatum Martinum / compli
ces adherētes / receptātes / et fautores p̃sonaliter capiāt / et captos ad
nostrā instantiā retineāt / et ad nos mittāt. Reportaturi / p tam bo
no opera nobis / et sede Apostolica remunerationē premiūq; condi
gnū / vel saltē eos / et eorū quemlibet de Metropolitan. Cathedra
lib⁹ / Collegiatis / et alijs ecclesijs / Domib⁹ / Monasterijs / Cōuentib⁹

Ciuitatibus, Dominijs, Vniuersitatibus, Communitatibus, Ca-
stris, Terris, ac locis respectiue tam Clerici et Regulares, quā lai-
ci omnes, et singuli supradicti omnino expellant. Ciuitates vero do-
mini, Terras, Castra, Villas, Comitatus, fortificia, Oppida, et lo-
ca quecūq; vbi libet cōsistentia earum, et eorū respectiue, Metropo-
litanā, Cathedralē, Collegiatas, et alias ecclesias, Monasteria, Prio-
ratus, Domus, Conuentus, et loca religiosa, vel pia, cuiuscūq; or-
dinis (vt prefertur) ad que prefatum Martinū, vel aliquē ex predi-
ctis declinare cōtigerit, q̄dū ibi pmanerit et triduo post recessum
ecclesiastico subiicimus interdicto. Et vt premissa omnibus inno-
tescant, Mandamus insup vniuersis Patriarchis, Archiepis, Epis,
Patriarchalium, Metropolitanā, et alias Cathedraliū, ac Collegia-
tarum ecclesiarū prelatis, Capitulis, alijsq; personis ecclesiasticis, se-
cularibus, et quorūnis ordinum supradictorū regularibus, fratri-
bus, religiosis, Monachis, exemptis, et non exemptis, supradictis,
vbi libet, presertim in Alemania, constitutis, quatinus ipsi, vel eorum
quilibet sub similibus censuris, et penis, eo ipso incurrendis, Ma-
rtinū, omnesq; et singulos supradictos, qui elapso termino huius-
modi mandatis, seu monitis nostris nō paruerint, in eorū ecclesijs,
Dominicijs, et alijs festiuis diebus, dum inibi maior populi multi-
tudo ad diuina conuenerit, declaratos Hereticos, et cōdemnatos
publice nuncient, faciantq; et mandent ab alijs nunciati, et ab om-
nibus arctius euitari. Nec nō omnib⁹ christifidelibus, vt eos eui-
tent, pari modo sub predictis cēsuris, et penis. Et presentes litteras
vel earū transumptum sub forma infra scripta factum in eorū eccle-
sijs, Monasterijs, Domibus, Conuentibus, et alijs locis, legi, pub-
licari, atq; affigi faciant. ¶ Excomunicamus quoq; et anathe-
matizamus omnes et singulos cuiuscūq; status, gradus, cōditionis
preeminentie, dignitatis, aut excellentie, fuerint, qui quominus pre-
sentes littere, vel earū transumpta, copie, seu exemplaria in suis ter-
ris, et dominijs legi, affigi, et publicari pōssint, fecerint, vel quoquo
modo pcuauerint, p se, vel aliū, seu alios, publice, vel occulte, di-
recte, vel indirecte, tacite, vel expresse. Postremo quia difficile foret
presentes litteras ad singula queq; loca deferri, in quibus necessari-
um foret, Volumus, et Apostolica auctoritate decernimus, qd̄ earū
transumptis manu publici notarij confectis, et subscriptis, vel in al-
ma Vrbe impressis, et sigillo alicuius ecclesiastici prelati munitis,
vbiq; stetur, et plena fides adhibeatur, prout originalibus litteris
staretur, et adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense. Et ne prefatus

Martinus/omnesq; alij supra dicti/quos presentes littere quomo-
dolibet cōcernunt/ignorantiā earundē litterarū/et in eis contentorū
omniū/et singulorū pretendere valeāt/ litteras ipsas in Basilię prin-
cipis Apostolorū/et Cancellarie apostolice/necnō cathedraliū ecclē-
siarū/Brandeburgi. Wisne. Mospergi. Valuis affigi ⁊ pub-
licari debere volumus. Decernētes/ quod earundē litterarū publica-
tio/sic facta supradictū Martinū/omnesq; alios/et singulos p̄no-
minatos/quos littere huiusmodi quomodolibet concernūt/perins-
de arceant/ac si littere ipse die affixionis/ ⁊ publicationis huiusmodi
eis p̄sonaliter lecte/et intimate forent. Quū non sit verisimile / quod
ea/que tam patenter fiunt/debeant apud eos incognita remanere.
Non obstantibus Constitutionibus/et ordinationib⁹ apostolicis
Seu si supradictis omnibus/et singulis/vel eorū alicui/aut quib⁹-
uis alijs a sede Apostolica predicta/vel ab ea potestātē habētibus:
sub quavis forma/eniā confessionalis/et cum quib⁹vis etiā fortissi-
mis clausulis/aut ex quavis causa/seu grandi cōsideratione/indul-
tum/vel concessum existat/qd̄ interdici/suspendi/vel excōmunicari
non possint p̄ litteras Apostolicas nō faciētes plenam ⁊ expressam
ac de verbo ad verbū/non aut p̄ clausulas generales id importan-
tes de indulto huiusmodi mentionē/eiusdeꝝ indulti tenores/causas
et formas/perinde ac si de verbo ad verbū infererētur. Ita vt omni-
no tollat/presentibus p̄ expressis habētes. ¶ Nulli ergo omnino
hominū/liceat hanc paginā nostre damnationis/reprobationis/re-
iectionis/decreti/declarationis/inhibitionis/voluntatis/mandati/
hortationis/obsecrationis/requisitionis/monitionis/assignatiōis/
concessionis/condemnationis/subiectionis/excōmunicatiōis/et a-
nathematizationis infringere/vt ei ausu temerario cōtraire. Siquis
aut hoc attemptare presumpserit/indignationē omnipotentis dei/
ac beatorū Petri et Pauli apostolorū eius se nouerit incursum
Datum Rome apud sanctum Petrū. Anno incarnationis dominice.
Millesimo. quingentesimo. Vigesimo. xviij. kl̄as Julij. Pontifi-
ficatus nostri Anno octauo.

Visa. R. Milanius.

Albergatus.

